GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50
OGLASI PO SNIŽ. TARIFI. — Priopćeno po retku D. 10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEDELJE.
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik. Telefon br. 147
Redakcija za članke i vijesti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja.
Čekovni račun Poštanske Štedionice Zagreb br. 38.114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.—
PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA
INOSTRANSTVO D 20. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA III — ŠIBENIK, 3 OKTOBRA 1935 — BROJ 277

Ova pokreta

Iako je šteta, nije nikakvo čudo što u Jugoslaviji jugoslovenstvo nije još uhvatilo čvrsta korena i što jugoslovenska misao nije još potpuno i cjelovito proželа sve narodne slojeve. I u drugim naprednijim zemljama, nacijonalno jedinstvenim, bilo je struja i pokreta, koje se nisu slagali s provađanjem jedinstvene nacionalne misli. Poznate su u Francuskoj žestoke borbe, i to nakon golemih uspjeha Revolucije, između republikanaca i legitimista, još za Thiersa i Gambette. Poslije srećnoga ujedinjenja Njemačke, baš u vrijeme kad je probuđena narodna svijest slavila toli sjajne pobjede, javlja se tamo jaka anacijonalna socijalno-ekonomska struja, kojoj bijaše na čelu Karlo Marks, a uz ovu starokatolicizam, pokret vjersko-političkog značaja. Ovi pokreti zadavali su velike muke njemačkim državnicima, ali oni su ih svojom predanom i ustrajnom borbom oborili. Ni u Italiji rodoljubi nisu se slagali u tome, kako da se provede jedinstvo Italije. Plemeniti Gino Capponi, fiorentski patricij, bijaše odan dinastiji lorenskoj; Mazzini je preporučivao republikansku i demokratsku Italiju; filozofi Rosmini i Gioberti sanjahu o savezu talijanskom, kojemu bi bio na čelu — papa. I Manin i Garibaldi, i La Farina i Tommaseo bijahu republikanci, ali pristadoše uz Piemont, kada uvidješe, da će se Italija najlakše ujediniti s pomoću savojske dinastije.

Nije se čuditi dakle, ako i kod nas ničemu takove struje kojima nije poćudno integralno narodno jedinstvo, s obzirom naročito na raznovrsne prilike, u kojima su živjeli pojedini dijelovi naše današnje ujedinjene otadžbine, pa nije čudo ni to što je kod nas, osobito otkad je nas državni brod izgubio svog snažnog i genijalnog kormilara, koji ga je vještom i sigurnom rukom vodio kroz bure i oluje — nastao jedan antinacijonalistički pokret, koji pod imenom „Ujedinjene opozicije", bez detaljnijeg programa, traži rješenje t. zv. „hrvatskog pitanja" i radikalno unutrašnje preuređenje države. Rekao sam „antinacijonalistički" jer u osnovnim načelima ovoga pokreta isključeno je narodno jedinstvo (unitarizam), jer se tvrdi, da su komponente jugoslovenskog naroda tri odijeljene narodne cjeline sa posebnom svješću, kulturom i mentalitetom i jer glavni vođa ovog pokreta i njegovi hrvatski doglavnici, ne samo što nisu nikad u svojim izjavama i govorima spomenuli Jugoslaviju i jugoslovenstvo kao nacionalni pojam, nego su dapače izjavili, da je narodno jedinstvo kod nas fikcija, te da je unitaristička misao pri poslijednjim izborima doživjela slom.

Kao reakcija ovom antinacijonalističkom pokretu i kao baza i kontinuitet nacijonalističkih nastojanja, povedena je akcija za jedinstveni jugoslovenski nacijonalni front, koja je potekla iz poslaničnog „Jugoslovenskog nezavisnog nacijonalnog kluba" i koja se temelji na deklaraciji jugoslovenskih nacijonalista, senatora i narodnih poslanika, izdanoj sa sastanka na Pohorju kod Maribora (19 i 20 VIII 1935) u kojoj se kaže, „da su sakupljeni raspravili političku situaciju i da su se složili u mišljenju, da je jedini izlaz iz političke i gospodarske krize izvođenje čiste i iskrene jugoslavenske politike, kakvu je kao temelj svega našega narodnoga i državnoga života proglasio Kralj Ujedinitelj. Srbi, Hrvati i Slovenci su u etičnom pogledu *jedan* narod i u skladu s tim može jedino prava jugoslavenska misao biti solidan temelj za napredak nacije i razvoj države. Dalje se u saopćenju veli: „Jugoslaveni kao narod mogu se razvijati samo *u unitarističkoj državi*. Nosilac državnosti je sav naš narod t. j. Srbi, Hrvati i Slovenci kao jedna politička jedinica, okupljena oko svoga Kralja. Praktično to traži, da se na jednoj strani državna politika ne smije i ne može voditi pod pretežnim uplivom samo jednoga dijela naroda, a na drugoj strani, da se ne može nijedan dio naroda otresti od veza, koje ima prema cijelini. Pitanja, koja nemaju izrazito opće državni značaj, moraju se rješavati po pokrajinama (regionalno), provodeći kod toga do skrajnih granica načelo dekoncetracije vlasti i decentralizacije uprave u banovinama s izgrađenim i financijskim osiguranim samoupravama. Prilike u izvjesnim dijelovima našega naroda i u nekim pokrajinama naše države zahtijevaju naročitu pažnju, kako državne tako i narodne cjeline. Tako zahtjeva interes države i naroda, da se skupina pitanja, koja su poznata pod imenom „hrvatsko pitanje" što prije riješi. Svaki pokušaj, da se taj problem riješi u skladu s opće narodnim i državnim interesima, dolazio on ma s koje strane, jugoslovenski nacionalisti će svjesno i nesebično podupirati. Pri tom čvrsto vjeruju, da se problem može pravilno riješiti samo u okviru slavenske politike i u skladu s načelom narodnoga i državnoga jedinstva. Samo u istinskom jugoslavenstvu i unitarističko uređenoj državi moguća je potpuna i prava ravnopravnost svih dijelova naroda i svih pokrajina države".

Kao što se moglo razabrati iz dnevne štampe, cijeloj ovoj akciji glavni je cilj obrazovanje jugoslovenskog nacijonalnog pokreta, u kojem treba da se okupe svi borci i saradnici na sprovođenju čiste i iskrene jugoslovenske politike, koju je kao osnovu čitavog našeg narodnog i državnog života proglasio Kralj Ujedinitelj. Sa dobro obaviještene strane saznaje se pak, da je ova akcija mnogo širih razmjera i da ona treba da obuhvati i grupe van parlamenta, sa kojima bi se napravio jedan jugoslovenski front u koji bi dolazili u obzir i stranka g. Hođžere i pokret g. Ljotića (Zbor).

Razmatrajući značaj, zamašaj i golemu važnost ovakova pokreta, trebalo bi svakako da isti bude u prvom redu *jedinstven*. I uistinu, ako pobude jugoslovenskog nacijonalističkog pokreta ne kriju u sebi kakvih ličnih koristi i ambicija, nema razona, koji bi mogao da opravda rascjepkanost vođećih nacijonalista, kad imaju iste poglede i kad im na srcu leži samo sreća i napredak jugoslovenske nacije. Ovaj pokret ne bi smio da se ograniči samo na političke razgovore, na sastanke i na deklaracije, već bi trebalo da se izaberu najbolji među najboljima — a ti su svakako oni oduševljeni rodoljubi koji znaju da žrtvuju svoje lične interese u korist zajednice — i da ti povedu jednu mudru, snažnu i temeljitu organizaciju, kojom će da prikupe sve one narodne elemente, koji su ili po svojoj prošlosti i radu ili po svojem položaju i gradjanskoj dužno-

Lord Lothian traži da se Italiji i Njemačkoj dade prostora

London 3. — U svom govoru u Manchesteru kazao je Lord Lothian da ako Društvo Naroda ne može učiniti ništa drugo nego jedan lokalni rat pretvoriti u svjetski, onda je sudbina ženevske ustanove zapečaćena. Sankcije bi imale značiti isto što i intervencija policije.

Pravi uzrok današnjeg sukoba ne leži u Abesiniji već u tome što su narodi poslije rata zatvorili svoje granice. Poznato je da se prije rata iseljivalo godišnje oko 3 milijona Talijana u U. S. A. Medjutim su danas narodi zbog velikog porasta svoga žiteljstva u svojim granicama skučeni. Japan, Njemačka i Italija trebaju prostora. Ministar Hoare je nekidan načeo to pitanje u Ženevi, kad je predložio da treba revidirati pitanje nabavljanja sirovina. Ako želimo imati trajni mir to moramo bezuvjetno izaći ususret zahtjevima Italije i Njemačke. U tu svrhu treba sniziti carine, ispitati problem iseljivanja, revidirati kolonijalne mandate i proučiti pitanje otvorenih vrata u kolonijalnim posjedima.

Francuska šalje pojačanja u svoje kolonije

Iz francuske luke Tulon—a otputovala je velika grupa urodjeničkih trupa, da pojača garnizone u francuskoj Somaliji.

Uznemirenost u Parizu zbog pitanja Austrije

Paris 3. — Desničarski krugovi kao oni financijski, neprijatno su iznenadjeni sa onom stavkom prekjučerašnjeg engleskog odgovora na francuske pitanje, gdje se veli da Engleska ostaje vjerna Paktu Društva Naroda i da će u njegovu duhu postupati prema svakome onome tko bude pokušao nasilnim putom mijenjati postojeće stanje u Evropi. Ali ako takovo mijenjanje (misli se na nezavisnost Austrije) bude poteklo od same želje dotičnog naroda (Austrijskog) onda se Engleska ne smatra prinudjena da intervenira.

Pojačanje francuske flote u Crvenom moru

Aden 3. — Jučer su doplovile u Crveno more četiri francuske krstarice koje su dodijeljene već postojećoj francuskoj eskadri u Djiboutiju. Večeras se očekuju dolazak francuskog nosača aviona „Bearne", koji će trajno ostati u vodama francuske Somalije.

Nove vladine uredbe

Beograd 3. — Na posljednjoj sjednici ministarskog savjeta izmedju drugih resornih stvari, savjet je usvojio uredbu o davanju olakšica domaćoj industriji, uredbu o taksenim olakšicama onim industrijskim preduzećima, koja su toliko pogodjena ekonomskom krizom, da je njihov opstanak doveden u pitanje i napokon uredbu o zaštiti seljaka.

Rezultat posjete v. Ribbentropa Belgiji

Haag 3. — U ovdašnjim diplomatskim krugovima živo se raspravljalo o uzroku posjete posebnog g. Hitlerovog izaslanika ambasadora v. Ribbentropa Bruxellesu. Neki su diplomati ustvrdili da je g. Ribbentrop ponudio Belgiji predlog za sklapanje bilaterarnog pakta o nenapadanju i o prijateljstvu za 10 godina nudeći joj ujedno sa strane Njemačke znatne privredne ustupke. E da bi se što jače učvrstili prijateljski odnosi između dvije zemlje potrebno je ukloniti sve uzroke medjusobnih trvenja. Sto ga je v. Ribbentrop razgovarao sa belgijskim pretsjednikom vlade g. V. Zeelandom o mogućnosti belgijskog pristanka na plebiscit u okruzima Eupenu i Malmedyu u svrhu da se povrate Njemačkoj kojoj su i prije 1919 pripadali.

Demarš velikih sila u Rimu

London 3. — Potvrdjuju se vijesti da su Njemačka, Velika Britanija i Francuska učinile u Rimu oštar demarš postavivši talijanskoj vladi zahtjev da odustane od namjeravanog bombardovanja Addis Abebe.

Englesko-francuska saradnja na Mediteranu

London 3 — Svi jutrošnji listovi izmedju ostalog naročito se bave pitanjem, koje je britanska vlada upravila francuskoj vladi o držanju koje će Pariz zauzeti u nekim eventualnostima koje bi mogle nástupiti u Sredozemnom moru.

U diplomatskim se krugovima govori da francuska vlada smatra ovo pitanje najstrožom državnom tajnom, ali da se ipak saznaje da će britanska vlada iz Pariza dobiti povoljan odgovor.

Poboljšanje financijskog položaja Sjedinjenih Država

Washington 3. Federalna banka je jučer objelodanila stanje drž. financija za treći kvartal ove godine. Deficit drž. budgeta spao je više od 1 milijarde dolara jako su poreski prihodi ostali skoro isti. To se tumači time što su izdaci za potpore smanjeni. Posvuda se opaža poboljšanje privrednih prilika u zemlji.

JOŠ O NINSKOJ BISKUPIJI

U prošlom broju „Tribune“ piše gosp. „ć“ protiv uspostave Ninske biskupije veleći među ostalim: „Zar nemamo, upravo za područje Ninske (kako to zamišljamo) biskupije, mnogo vitalnijih, humanijih i socijalnijih prijekih potreba, za koje bi se morao uložiti novčani kapital negoli za luksus bez kojega možemo da budemo? Malarija, bijeda, bunari i čatrnje, osnovne škole . . . Jeli danas momenat, da se prenosimo u X.—XII. vijek povijesti, ili da spašavamo naš narod od propasti moralne i materijalne?“ Moramo priznati da životne prilike u našoj državi nisu sjajne, a najmanje pak u sjevernoj Dalmaciji t. j. na području Ninske biskupije, ali nisu ni tako crne i očajne kako svojim očima gleda gospodin „ć“. A kad bi prilike i bila tako očajne — koliko bi se tome doskočilo, ako se ne uspostavi ta starodrevna biskupija? Zar nema i drugdje izvora i sredstava kojima bi se kudikamo uspješnije moglo doskočiti bijedi i nevolji našega naroda negoli plaćom jednog biskupa? Ima, ima, ali se nitko ne osuđuje da pr stom pokaže ta sredstva i taj izvor.

Kao svećenik iz načela sam protiv ukinuća biskupija, jer što je više biskupa — a biskup znači nàdžornik — tim je vjerski život bujniji, kako to svjedoči baš bivša Dalmacija sa svojih šest biskupa u poredbi sa bivšom Hrvatskom, koja ima samo tri biskupà. Ali ako se misli da se može samo ukidanjem biskupija nešto pristediti i „spasiti naš narod od propasti moralne i materijalne“, zašto se ne posegne malko i dalje, zašto baš da ne stane traga i glasa biskupiji slavnog Grgura, koja je veća nego i sama šibenska biskupija, uz koju bi se ninska imala vezati? Da ne spominjemo drugih biskupija, bilo katoličkih, bilo pravoslavnih, zar ne bi bilo prirodnije da se mala krčka biskupija ukine, pa da se pripoji ninskoj ili senjskoj. Jeli pravo — sa gledišta štednje, s kojega gosp. „ć“ sve sudi, da ostanu hvarska, kotorska i barska biskupija, a da se ukida zadarska biskupija — jer ninska je njezina jedina prava i zakonita nasljednica — koja je od nekih deset puta veća?

Ne dajmo se zavesti obzirima štednje, jer bi nam se s pravom mogao kogod nasmijati, što „po čepu štedimo, a inače rasipamo“.

Neka dakle uskrsne i ožive biskupija Grgura Ninskoga, neka procvate i napreduje na moralno i materijalno dobro svoje pastve i čitavoga našeg naroda! P. J. G.

Bilješka uredn.: Donijeli smo dva članka o pitanju uspostave drevne biskupije ninske, a evo i trećeg. Dostojanstveno i ozbiljno raspravljanje o tome rado primamo; mislimo da smijemo izraziti svoje mišljenje, a to je: da je članak gosp. „ć“ mnogo konkretniji i jasniji od ovoga članka što ga danas, iz poštovanja prema gosp. P. J. G. donosimo. Zamolili bismo gosp. G. da kaže, koliki bi otprilike bio budžet za godinu dana za presvjetlog biskupà i kaptol??

Madžarska i englesko-talijanska zategnutost

U Madžarskoj prevlađuje sada teżak osjećaj nervoze. Komplicirana međunarodna situacija jako pritiskuje madžarske političke krugove, koji zbog komplikovanosti svojih nadà ne mogu da zauzmu jasno stanovište. To teško stanje traje već nekoliko nedjelja, naročito od onog vremena, kada je postalo jasno da Mussolini čeka samo kraj kiša u Abesiniji pa dà izda naređenje za početak ratnih operacijà. Tek je razvitak posljednjih dana omogućio madžarskoj javnosti približan nazor o tom kako će se stvari vjerovatno razviti i da se madžarska spoljna politika nalazi u stvari u žalosnom stanju.

Madžárska je za Italiju vezana ne samo ugovorom, nego i velikim nadama, ali ipak ispočetka nije simpatizirala s formom rimske zavojevačke politike. Prije svega je postojala izvjesna sentimentalnost prema Abesiniji, koja je trebala da prestane da bude slobodna zemlja i dà postane žrtva druge države. Madžarska revizionistička publika je vidjela u tom analogiju s bivšom Ugarskom, koja je po njezinom nazoru uništena na sličan način; zbog toga joj je bilo teške da se oduševi za Mussolinijeve namjere. Ta smetnja je međutim uklonjena diplomatskom intervencijom Rima, koji je iznudio takav način pisanja, da je madžarskoj javnosti stavljena do znanja njezinà „zabluda“. Međutim ozbiljnije je bila što su pripreme za otenzifu u Africi propraćene mjerama na sjevernoj talijanskoj granici, tako da se Madžarska bojala da će pola miliona fašističkih vojnika pod Brennerom za dugo vrijeme pretstavljati nepreležan zid izmedju talijanske i njemačke politike. Time bi Madžárska bila prije i poslije ponovo postavljena pred izbor izmedju Rima i Berlina, t.j. morala bi otkriti najtugaljiviju tačku svoje koncepcije. U to vrijeme su madžarski krugovi smatrali skoro za žrtvu, što s obzirom na tradiciju i na potpis na ugovoru moraju održavati izričito talijansku orijentaciju i počeli su s druge strane blagosiljati Gömbösa, što pored sve korektnosti prema talijanskom savezniku ostavlja prema Njemačkoj otvorena bar mala vrata. Tu opreznost ministra pretsjednika su odobravali naročito izvjesni krugovi mlađe generacije vladine stranke, jer je izgledalo da Mussolinijevo preduzeće neće uspjeti.

Do preokreta je došlo, kad je posljednjih dana 150 britanskih ratnih brodova posjelo važne strategijske tačke u Sredozemnom moru i kad je englsska vlada nagovjestila, da je rješena na krajnje mjere protiv Italije. Madžarska politika na prvom mjestu žali što se abesinski konflikt povukao u pozadinu i što sada stoje jedna prema drugoj baš dvije velesile, od kojih je madžarska revizionistička politika očekivala najveću potporu. Razumljivo je da će sada u obema zemljama nestati interesovanja za madžarske rekriminacije. Osovina stare Gömbösove spoljno političke koncepcije bi se mogla opet polako okretati oslonjena jednim krajem u Rimu i drugim u Berlinu, kao što je to ministar pretsjednik rekao pred dvije godine. Madžari su medjutim u svojim kombinacijama dalje i opet vide srednjoevropski blok, koji bi sačinjavale Italija, Njemačka, Poljska i dakako Madžarska, dodjeljujući štaviše Austriji ulogu partnera, koji se u najmanju ruku neće buniti i koji bi se za prvo vrijeme umirio izvjesnim obećanjima i utjehama za budućnost.

Za slučaj da još pođe za rukom uklonuti zategnutost izmedju Italije i Engleske, Madžarska se već unapred tjesi time, da bi glavni uslov za takovo mirno rješenje moralo biti uređenje teritorijalnih prilika, uostalom svejedno gdje. Kad bi medjutim zaista došli do riječi topovi, Madžarska se nada, da će se naročito zahvaljujući trudu Francuske konflikt lokalizirati na Sredozemno More i Afriku. Geslo sadašnje budimpeštanske spoljne politike glasi u suštini ovako: Prema Italiji sačuvàti apsolutnu korektnost, prema Engleskoj gajiti simpatije i u Njemačku se uzdati.

---

sti ili po svojem uvjerenju pozvani da sudjeluju u ovom nadasve potrebnom i korisnom pokretu, pridonoseći tako svoj prilog za nekompromisno ostvarenje nacijonalističkog programa i osnažujući napoštednu borbu protiv rušitelja narodnog jedinstva. Ta borba ne treba da se vodi protiv hrvatstva, srpstva ili slovenaštva, nego protiv onih koji ove plemenske individualitete izrabljuju u svoje lične, stranačke i politizanske svrhe ili ih pred narodom uveličavaju samo radi rušenja jugoslovenske misli, koja je tobože kriva socijalno—ekonomskim nepogodama, što danas tište naš narod; protiv onih — po riječima kancelara Hitlera odnosećim se na reakcijonarnu buržoaziju u Njemačkoi — koji „mole svog starog boga, da budućnost vrati u prošlost i koji tradicijonalne osjećaje zajednice iskorišćavaju za svoje potajne želje.“

Jugoslavenski nacijonalistički pokret postignuti će svoj glavni cilj t. j. da jugoslavenska misao postane solidan temelj za napredak nacije i razvoj države: kad u njegove redove pristupi sveukupno jugoslavensko sokolstvo, kojemu je naš Veliki Kralj Ujedinitelj, na svesokolskom sletu u Beogradu 29 VI 1930, upravio i ove značajne riječi: „Od Sokola Kraljevine Jugoslavije očekuje se da bude zdravi vaspitač omladine, pobornik bratstva i ljubavi, *zatočnik velike jugoslovenske misli, nosilac viteškog i nacijonalnog duha* ...Od kolijevke do groba dužni ste služiti samo *Jugoslaviji, jugoslovenskoj ideji;* njene su vaše misli i vaša srca, njene imaju da su sve vaše radosti i ideali, vaše težnje i sva vaša pregnuća...“; kad u njegove redove pristupi omladina, kojoj je Kralj Ujedinitelj priznâo (u Zagrebu 2. II 1931) da je ona naša nada i naša budućnost i da je ona među prvima shvatila Njegove namjere: da zaboravimo sve, što nas je u prošlosti dijelilo i da se stavimo svi u službu velike zavjetne jugoslovenske misli, da čuvamo i jačamo našu veliku i milu domovinu Jugoslaviju; kad se ovom pokretu, kojeg ne shvaćamo kao pothvat partijsko—političkih spekulacija nego kao narodni zahvat velikog stila, pridruže se samo svi članovi Jadranske Straže, Narodne Odbrane, Jugoslovenske Matice, Jugoslovenskih dobrovoljaca i ratnika, Rezervnih oficira i ratnih invalida — dakle patriotskih društava, koja ne viju plemenske, nego državnu jugoslovensku zastavu, kao simbol svojih osnovnih načela u pogledu narodnog jedinstva i jugoslovenske misli — nego kad se tim pokretom budu solidarisali i nastavnici svih naših škola, jer je njihovo pravo a i sveta dužnost, da ucijepljujući u našem podmlatku ljubav prema Kralju i Otadžbini, u njemu odgoje buduće svijesne Jugoslovene; kad se konačno tom nacijonalnom pokretu pridruže svi državni službenici, koji su po svojoj dužnosti i zakletvi pozvani da služe vjerno i pošteno Kraljevini Jugoslaviji, i koji će, jedino ako su nadahnuti načelima ovoga pokreta, moći najbolje da doprinesu ozdravljenju državne àdministracije, jer uprav zbog loše administracije, krivnjom nesavjesnih službenika, stvara se u narodu ogroman broj nezadovoljnika, koji se često, pomućujući pojmove, radi nepravilne administracije, odriču i jugoslovenske ideologije.

A i sama nova „Jugoslovenska radikalna zajednica“ čija su osnovna i nepromjenjiva načela: *„jedinstvo države i naroda*, Monarhija i Dinastija Karađorđevića“, a njezina osnovna deviza „sa narodom i za narod“, ne može a da ne podupre jedan pokret, čiji se program potpuno podudara s njezinom devizom i s njezinim osnovnim načelima.

Mi imamo u zemlji dva jaka politička pokreta: jedan, s jedinstvenim elementima, s određenim programom i s jasnim ciljevima, a drugi, bez programa, s nejasnim ciljevima i bez jedinstvenosti. Vjerujemo stoga, da će narod potpuno uvidjeti na kojoj se od tih dviju strana vodi prava narodna politika i gojimo čvrstu nadu, da će najnoviji jugoslovenski pokret svojom organizacijom i svojim uzornim i odlučnim vodstvom uspjeti, da obrazuje snažnu narodnu vojsku, okupljenu jedino pod jugoslovenskom zastavom, kao simbolom narodnog i državnog jugoslovenskog jedinstva.

J. K.

GRADSKE VIJESTI

Koncerat g.đe Zlatke Radica

Doznajemo da ovđašnji muzički krugovi kane pozvati našu poznatu pjevačicu g.đu Zlatku Radica, da bi i u našem gradu priredila jedno veče operskih arija.

Ta naša odlična pjevačica je ovoga ljeta pjevala u svim većim mjestima naše rivijere sa velikim uspjehom. Održala je jedan koncerat i na luksusnoj lađi „Kralj Aleksandar“ i svugđe je imala velikog uspjeha.

Gđa Radica, u koliko se sjećamo, još kao posve mlada sila pjevala je jednom prilikom i u našem kazalištu i još onda ostavila je vanredan utisak. Pošto već dugo nijesmo u sezoni imali sličnih priredâba, a kako i u nas imade lijepi broj ljubitelja muzike naročito dobrih pjevačkih sila, lijepo je i pohvalno od naših muzičkih krugova da se interesiraju za dobre priredbe.

Dalmatinka gđa Radica spada danas bez sumnje u red naših najboljih sila. Osim toga što posjeduje vanredno lijep glas i što pjeva sa mnogo osjećaja, njeno pjevanje je i sa tehničke strane savršeno, tako da bismo zaista imali prilike da slušamo jednu našu prvoklasnu pjevačicu, za koju bi sigurno i naša šira publika imala interesa.

Dodje li do koncerta gđe Zlatke Radica, trebalo bi svakako naći načina, da se isti održi u našem kazalištu.

Pošto ova naša vrsna pjevačica skoro odlazi u inostranstvo, trebalo bi požuriti sa njenim koncertom.

STAROKATOLICI. Prva nedjelja oktobra jest dan kada naša narodna crkva slavi svoga prosjetitelja i borca za narodni jezik u crkvi Grgura Ninskoga. Dosljedni naših narodnih i crkvenih običaja, pozivamo Vas, da prisustvujete svečanoj službi Božjoj u nedjelju u 10.30 sati. — Želimo svima našim vjernicima da provedu dostojno i sretno narodni i crkveni praznik. Župsko Vijeće

ISPRAVAK. U zadnj. broju „Tribune“ za članak o štrajku pekara crpli smo podatke iz Zanatskog udruženja. Međutim kako smo informirani sa nadležnog mjesta do štrajka je došlo na slijedeći način: 28 pr. mj. na sastanku pekarske sekcije Zanatskog udruženja donesena je resolucija u kojoj je zaključeno da se stupi u štrajk zato što je g. Šari izdata dozvola za pečenje kruha na industrijski način.

Molimo da se uvaži.

Budite pretplatnici „Tribune“

Ostavka predsjednika lovačkog društva

Prošlog petka održana je sjednica Lovačkog društva na kojoj je dugogodišnji i zaslužni predsjednik gosp. Bogde Iljadica podnio ostavku na svoj položaj. Svoju ostavku motivirao je opterećenjem ličnog posla. Poslije njegove ostavke većina članova uprave htjelo je da podnese ostavku, ali na intervenciju samog g. Iljadice do toga nije došlo, tako da je sada uupražnjeno samo mjesto predsjednika.

Povlačenje g. Iljadice žale svi članovi jer je on dugo godina zauzimao to mjesto na najveće zadovoljstvo cijelog društva.

Za uljepšavanje grada

Iz rasadnika u Solinu raspačavaće se ove jeseni razne vrste raspoloživog bilja i to isključivo za poljepšavanje mjesta i uredjivanje javnih nasada. Tim povodom Društvo za unapredjenje turizma u Splitu izvjestilo je ovdašnje društvo da mu izvjesan broj ovih nasada stoji na raspoloženju i to potpuno bezplatne.

Ovu bi prigodu trebalo iskoristiti te na neka mjesta u gradu koja su za to pogodna, naročito na onaj prostor pred željezničkom stanicom, zasaditi ovo bilje, koje bi moglo vremenom da postane jedan od ukrasa našeg grada.

Organizacija J. R. Z. u Šibentku

U ponedjeljak po podne održana je u prostorijama Zemljoradničke čitaonice konferencija J. R. Z. na saziv g. Dr. Nike Novakovića, delegata Izvršnog komiteta za organizaciju stranke u Primorskoj banovini. U prisustvu oko 50 viđenijih šibenskih građana, većim dijelom pristaša bivše Radikalne stranae, otvorio je g. Dr. Niko Novaković konferenciju te se zatim razvila živa diskusija. Na kraju je izabran promicateljni mjesni odbor za Šibenik u koji su pod predsjedništvom g. Vjekoslava Trinajestića ušla još slijedeća g g: Vaso Čok, Stevo Žigić, Martin Krnjčević, Blaž Maričić, Bogić-Milošević, Joso Rapavac, Stipe Karadole, Ante Zjačić i Jovo Šarić.

VEĆ DIVLJA CIKORIJA bila je u staro vrijeme poznata kao ljekovita biljka. — Njeni po zdravlje korisni sastojci sadržani su u još većoj mjeri u „Pravom Francku“, koji se proizvodi iz korijena domaće oplemenjene cikorije i prema tome pretstavlja isključivo biljni fabrikat.

Štrajk pekara još uvijek traje

Svi šibenski pekari koji su u ponedjeljak stupili u štrajk još nisu otpočeli da rade. U utorak su bili u Splitu gdje su na banovini izložili svoje stanovište.

Predsjednik pekarske sekcije zanatskog udruženja izjavio je povodom ovoga štrajka našem saradniku slijedeće: „Da se mi sada povratimo na rad i otvorimo radnje bilo bi iluzorno, jer pekarnica Šare i ovako opskrbljuje grad potpuno, tako da ostali pekari nebi imali posla. Prema tome mi ćemo štrajkovati, dok god ovako stanje stvari potraje“. U daljem razgovoru predsjednik pekarske sekcije je naglasio: „G. Šare bespravno i protuzakonito proizvodi kruh na zanatski način iako je vlastima prijavio da će ga proizvoditi na industrijski način. Paragraf 32 zakona o radnjama izričito kaže da se na industrijski način kruh proizvodi stalnom upotrebom motorne snage, većim brojem radnika i to za stovarište ili po parudžbini u većem obimu. Međutim gosp. Šare ne proizvodi kruh na gornji način već protivno zakonskim odredbama, a time najviše pogađa nas zanatlije.“

Ponovno odbijena molba za uvodjenje večernjeg vlaka

Na ponovnu predstavku Društva za unapredjenje turizma u Šibeniku, o uspostavi ukinutog večernjeg vlaka br. 1937—38, Direkcija državnih željeznica odgovorila je negativno navodeći opet isti razlog t. j. štednju.

U tom aktu državnih željeznica u obrazloženju odbijanja, navodi se, pored ostalog, da na pruzi Šibenik-Perković ima šest osobnih vlakova (!), dok na pruzi Split—Zagreb ima svega pet. Zaista je čudna ova tvrdnja Direkcija. Istina je da na pruzi Sibenik-Perković ima 6 vlakova, ali ne osobnih, kako to ona tvrdi, već za 90 posto više teretnih **a ni jedan čisto osobni**. Dakle u tom pogledu ne može se apsolutno uporedivati ta pruga sa onom Zagreb Split, jer bi u tom slučaju trebalo uzeti u obzir i teretne vlakove i na ovoj drugoj pruzi, a onda bi tek bila interesantna uporedba.

Uostalom uspostava ovoga vlaka najviše je tražena zato, što bi se tako dobila veza sa onim ubrzanim vlakom Split—Zagreb, a uz to bi se on mogao koristiti za povratak iz Splita pri upotrebi week-end karte, pošto sa sadašnjim vezama *na veče ne polazi ni jedan osobni vlak iz Splita za Šibenik.*

— Državno tužiošto u Šibeniku —

Kns IV. 2274—35.

REŠENJE

Državno tužiošto u Šibeniku na temelju člana 19 tačka 8 i člana 21 Zakona o štampi, naredjuje zabranu rasturanja i prodavanja novine „Tribuna“ broj 276 od dana 1—X—1935 koja se štampa u Šibeniku i odredjuje uzapćenje štampanih primjeraka, jer je u članku „Štrajk pekara u Šibeniku“ na strani 3 od riječi: „Udruženje Zanatlija je podnijelo“ do riječi „odmah u djelo“ zadržano uvreda i kleveta protiv organa vlasti.

Ovo rješenje dostavlja se Pretstojništvu Gradske Policije i upravi Pošte u Šibeniku, radi izvršenja odnosno izručenja uzapćenih primjeraka.

Šibenik, dne 1 oktobra 1935.

Državni tužilac:

(Potpis nečitljiv)

Jučerašnja provala oblaka

Juče po podne oko 2 sata iznenada se nad Šibenikom desilâ provala oblaka. Kiša je naglo počela da pada, tako da su neke ulice za čas bile pune vode, jer su mjestimično kanali bili zatrpani. Ova provala oblaka trajala je nekih 10 minuta, a zatim je skoro cijelo po podne padala kiša, poslije dužeg vremena.

Od ove velike kiše vinogradi neće imati koristi već prije štete, jer će grožđe naprsnuti. Jedino je ova kiša dobra za masline.

PREDSJEDNIK GRADSKOG POGLAVARSTVA g. Marko Bačinić boravio je juče u Splitu po pitanju nekih općinskih poslova.

KINO „BALKAN“ pored toga što je ove godine lijepo uređeno, snizilo je cijene ulaznicama tako da se sada plaća 7 din.- po osobi na svim predstavama. Đaci imaju popusta samo na prvoj predstavi.

Inače repertoir ovogà kina za nastupajuću sezonu je vrlo obilan i lijep, a sastoji se iz prvorazrednih filmova u kojima igraju najbolje filmske sile. Pored filma ovo kino ima uvijek po neki interesantni žurnal, crtani ili muzički film.

Podmirite pretplatu!

nemojte čekati jer ćemo biti prisiljeni da Vas utužimo.

O braku i ljubavi u sadašnjoj Rusiji

Ko je vidio komediju od Katajeva „Put cvijetova“ — piše O. Kautsky u praškom „Večerniku Prava Lidu“ — i ko je slušao o krizi braka u SSSR još prije nekoliko godina, bezumnje je ljubopitljiv, kako sada stoji stvar u tom pogledu u SSSR.

Dakle pojmovi kao moràl, ljubav i porodica bili su poslije revolucije vrlo relativni. Tada nije postojao zakon, koji bi na primjer zabranjivao građanima da izlaze na ulicu tako, kako im se dopada. Bito je govore i krasnih slučajeva, da se u tramvaju pojavio čovjek u gaćicama za kupanje, pa i bez njih. Ali nije trajalo dugo i vlada je uvidjela, da to jednostavno tako ne ide i da se mora malo brinuti za takove stvari.

Jedno je sigurno, kod Rusa uopšte nije razvijen osjećaj stida. Na plaži, gdje se plaća i gdje je ljekarski nadzor, kupaju se istina muškarci i žene odjeljeno. Gaćice za kupanje su tamo velika rjetkost. Ali pregrada izmedju muške i ženske plaže je samo takova, da se „baš ne kaže“. Dalje je interesantno da na muškoj plaži nadziravaju principijelno doktorke a na ženskoj ljekarl. Ali sve to se vrši s takovom ležernosti, da se na to za dva dana naviknete.

Malo dalje je zajednička plaža, gdjè se ne plaća ništa. Ljudi tamo ulaze u vodu bez gačica, žene u minimalnim kostimima, ali kad se na obali sunčaju, svlače i to malo. Zbog toga se niko ne uzrujava. I izgleda da su razgovori na plaži daleko moralniji, nego tamo gdje ljudi šetaju zamotani u mantil za kupanje.

To sve dokazuje da su Rusi neka ko bliži prirodi, da na seksualno pitanje gledaju nekako razumnije, nego u zemljama moralnih predrasuda i katoličkog puritanstva.

Materijalna baza pretstavlja drugi razlog, što pitanje braka mogu rješavati lakše nego mi. Mlâdi ljudi zarađuju manje nego kod nas, ali zarađuju sigurno. Ne postoji bojazan, da će mladu ženu izbaciti iz posla samo zâto, što se udala. Ostaje i dalje zaposlena i zbog tega mlađi ljudi mogu lakše izračunati, da li će im za brak biti dovoljan njihov zajednički prihod

Nemate ovdje ništa što bi mladim zaljubljenim ljudima smetalo da stupe u brak. To je druga prirodna stvar, koja objašnjava golišavce na plaži. Zato što se dvoje mladih mogu tako lako uzeti ne postoji zaobilaženje seksualnih pitanja, ne postoji razlog da se uzajamno draže nagovještavanjem nagosti i ne postoji razlog zâšto da se golotinja skriva.

To je nešto što se ne može tako lako protumačiti, što ne može shvattti čovjek sa zapada, gdje se seksualno pitanje stalno zamotava u veo tajanstvenosti i gdje porodica, jedino rješenje tog pitanja, nije tako jednostavna stvar.

Ali pored svega tega se to može obuhvatiti prividno pretjeranom, ali za ovdašnje prilike potpuno razumlji-

BIOGRAD

„Primorac"—„Karađorđe" (Benkovac) 5:0

U zadnju nedjelju odigrana je u Biogradu n.m prijateljska utakmica izmedju gornjih klubova, te se završila zaslužnom pobjedom domaćih. Igra je bila lijepa i na visini, a protekla je u velikoj premoći domaćih, što se može zaključiti i iz samog rezultata. Gosti inače nisu razočarali. To je disciplinovana momčad kod koje se istakao bek i centerhalf. Kod domaćih su najbolje bili Brancek, bekovski par, Pacjero i Šoferski, naročito ovaj posljednji, koji je pokazao zavidnu tehniku.

Publike je bilo oko 500. Sudio je g. Dominis dobro.

Ovih dana šaljemo svima opomene za stari dug pretplate. U današnjem broju prilažemo ček. uplatnice. Upozoravamo svakoga da ako nam ne pošalje odmah dužnu pretplatu definitivno će mu se list obustaviti i predati sudu rač. na utuženje za svo vrijeme od kad je redovito list primao a nije plaćao.

Oglas licitacije

Za prodaju ulovljene ribe u Vranskom jezeru Uprava drž. ergele „Aleksandrovo" Biograd n.m. raspisuje javnu ofertalnu licitaciju na dan 24 oktobra 1935 god. u 11 sati u uredu Uprave državne ergele „Aleksandrovo«.

Neuspije li ova licitacija održaće se druga na dan 21 novembra 1935 u 11 sati pre podne.

Kaucija polaže se najdalje do 10 sati pre podne na dan licitacije i to: naši državljani 6.000.— din., a strani 12.000.— dinara.

Uz ponudu ima se priložiti revers o položenoj kauciji, uverenje sposobnosti nadmetaća, a naši državljani još uverenje o plaćenom porezu za proteklo tromjesečje.

Ponude sa taksenom markom od Din. 100.— zapečaćeno u kovertu imadu se predati na dan licitacije do 11 časova.

Naknadne ponude kao i telegrafske, neprimaju se.

Uslovi licitacije mogu se viditi kod Uprave državne ergele „Aleksandrovo« svakog radnog dana od 8 do 13 časova.

Broj: 2910 iz kancelarije Uprave drž. ergele „Ateksandrovo" — Biograd n—m.

Pojačanje mjera sigurnosti u Egiptu

Kairo 3. — Engleski generalštab neprestano izradjuje planove za pojačanje mjera sigurnosti u Egiptu. U Aleksandriji je usidreno 35 ratnih brodova. Svakog dana stižu veliki transporti vojnih aviona. Englezi proširuju telegrafske i telefonske linije. Prekjučer je u Aleksandriji ukrcano 1500 teretnih automobila. Nad Sueskim kanalom još uvijek kratare engleski hidroavioni. Engleska crvenomorska flota povukla se većim djelom u novosagradjenu luku Akabah, gdje se ovih dana imaju održati veliki manevri jer Engleska smatra tu luku najpodesnijom i najsigurnijom operativnom bazom na sjeveroistočnom afričkom sektoru.

Medjutim dok Englezi preduzimlju sve potrebne mjere za svaku eventualnost dotle Italija nastavlja sa koncentriranjem svojih četa u Tripolisu. Danas se drži da su tamo talijani iskrcali oko 180.000 ljudi i to s razloga što će u slučaju rata izravna i otuda udariti na Egipat, čija vojska broji usve oko 25000 ljudi.

Beogradska privredna nedjelja

Revija nacionalne produkcije

Od 6 do 14 oktobra ove godine priređuje se u Beogradu prva „Beogradska privredna nedjelja", zanatska, industrijska i poljoprivredna izložba, kulturna revija, sportske priredbe, zabave, kongresi, utakmice itd.

Za samu izložbu postoji vrlo veliko interesovanje, te se već prijavio veći broj izlagača. Naročito interesovanje za tu priredbu pokazuju pojedini savezi, udruženja, zadruge i drugi koji žele da tih dana održe svoje skupštine, kongrese, konferencije i slično.

Osim izlagača, koji će svoju robu izlagati na samoj izložbi. Centralni opbor „Beogradske nedjelje" radi na tome, da tih dana svi trgovci, industrijalci i zanatlije daju posjetiocima kod kupovine naročite popuste, kako bi na taj način privukli što veći broj posjetilaca.

Program „Beogradske nedjelje" treba da obuhvati: izložbu industrije, zanatstva i trgovine (nagrade najboljih produkata domaće radinosti), narodnu umjetničku izložbu, narodnu izložbu knjiga i novina, izložbu ljepote naše zemlje, higijensku izložbu (higijenski muzej), kulinarsku izložbu, savremenu i praktičnu kuhinju, pomoćna sredstva u domaćinstvu, mlekarsko-sirarsku izložbu, sportsku izložbu, balneološku izložbu, izložbu domaće i kućne radinosti i industrije, izložbu filma i radija, izložbu bez-al hoholnih pića, izložbu vina, poljoprivrednu izložbu itd.

Pored svih izložbi za vreme beogradske Nedelje priredić se i ceo niz priredaba da bi se privukla šira publika.

Staklene okvire (ramove) rabljene za djeljenje prostorija ili slično u staklu traži se.

Pretsjedništvo okružnog suda u Šibeniku

Su 1274—14/35/5

OGLAS

Za centralno grijanje okružnog suda u Šibeniku za zimsku per odu 1935—1936 budžetske godine ima se nabaviti 42 592 kg. engleskog uglja koks, 85,184 kg. mrkog komadastog uglja i 5 kubičnih metara bukovog drva za potpalu u peći.

Reflektanti koji žele preuzeti ovu nabavku neka izvole ovom sudu putem pošte ill lično dostaviti svoje ponude taksirane sa taksenom markom od din. 5:— u kojoj ponudi valja navesti najnižu cijenu uz koju bi pojedinac mogao dati ugalj i drvo i to postavno u dvorište suda.

Ponude podnijeti najdalje do uključivo 10 oktobra 1935, a nabavni uvjeti za to vrijeme stoje interesentima na raspolaganje svakog radnog dana od 7 do 13 sati u sobi br. 37.

Pretsjedništvo Okr. suda u Šibeniku dneva 23 septembra 1935.

Pretsjednik:
Dr K. PASINI

Školske aktentaše

dobijete najjeftinije

u trgovini koža cipela i športskih potrebština

ALEKSANDAR ANWEILER

šibenik

ul. Kralja Tomislava 4.

Specijalna radiona cipela!

Tamburine — (sjedalice) rabljene, u dobrom stanju nekoliko komada traži se

JOE LOUIS

crnacki bokser, koji je u utakmici za svjetsko prvenstvo u boksu tuka bivšeg svjetskog prvaka Max Baer u četvrtoj rundi sa k. o.

GVOŽĐARSKA RADNJA

Ivan Relja i drug

— ŠIBENIK —

Zagrebačka ulica 114.

Bogato skladište svih vrsta peći i sparherda za domaću uporabu

Skladište noževa za brijanje

VLAHOV

OKREPLJUJUĆI ŽELUDAČNI ELIXIR

KUĆA UTEM GOD. 1861

ZDRAVSTENI GORKI LIKER SVJETSKOG GLASA

Proizvadja jedino R. Vlahov ŠIBENIK

vom skraćenicom. U Rusiji se pitanje tjela rješava tako jednostavno i zdravo, kako to sama priroda zahtjeva. Mladi ljudi, kad osjećaju uzajamnu naklonost, stupaju u brak ili jednostavno počnu zajedno da žive, što međutim pravno znači isto.

Nemate pregovora oko miraza, jer privatna imovina ne postoji. Time otpadaju teškoće 90 posto sporazuma. Mladi ljudi odlaze u bračni ured, dakako bez roditelja i bez svjedoka i tamo se potčinjavaju kratkoj ceremoniji. Činovnici podnose svoje građanske legitimacije, za obe plate tri rublje, potpišu se i kod drugog stola dobivaju bračno uvjerenje. To traje ukupno 10 minuta. Tri rublje je prosječna cjena ulaznice za kinematograf.

Svatovske gozbe se dabome ne priredjuju. Iz učtivosti se stvar javi samo najbližim poznanicima i to običnom dopisnicom.

Nama to izgleda dakako suviše jednostavno. Izostaju parade, povorke, gospodin pop ili gospodin pretsjednik opštine.

Svega toga nemate. Plate se tri rublje i ide se kući. Ali ostaje ono najbolje i najljepše zbog čega su se uzimali: ljubav. A to je njihova stvar, to se nikega ne tiče.

Neko će možda reći, da se u takovim prilikama mogu ljudi ženiti i udavati nekoliko puta. Može, ali mora na svadbu ili registraciju, kako se to ovdje zove, donjeti potvrdu o svom razvodu. Teško onom, ko bi se trudio da to naredjenje izigra, za to je kazna pet godina teške robije.

Dakle ipak to nije tako jednostavno, kao što na prvi pogled izgleda. Bez sumnje će svako dobro razmisliti, da zbog primamljive poligamije sjedi pet godina. Isto je to i sa djecom. Muž je dužan da ženi s kojom je razveden za svako djete plaća desetinu svog prihoda. Zamislite dakle kako bi njegova plata izgledala, kad bi se tri puta ženio i razvodio i svakoj ženi plaćao ma samo na jedno dijete. Dakle lakoća razvoda je samo prividna, iako i taj čin zapada samo tri rublje. Rus nije sposoban da se nekoliko puta ženi, jer za to nema srestava. Zakon o alimentima je vrlo strog i konkubinat pred njim znači isto što i brak. Čovjek koji ima vanbračno djete, ni zašta na svjetu se ne može izvući i izbjeći svoju dužnost.

Interesantno je medjutim da to naredjenje vredi i za ženu. S obzirom na potpunu ravnopravnost nije rjedak slučaj da žena zaradjuje i dva puta toliko koliko muž. Ako otac ostavi djete kod sebe, situacija je obrnuta i žena plaća alimente mužu.

Dakle nemate ovdje ni traga nekadašnjem sistemu slobodne ljubavi. Na prvi pogled labava veza sovjetske porodice je stegnuta lancom velike materijalne odgovornosti. Ceps.

Prodava se uz vrlo povoljnu cjenu kuća sa pokućstvom u Šibeniku u ulici Grgura Ninskoga br. 197. Kuća je osigurana kod agencije P. Kovačev

širite »TRIBUNU«

Štampa i vlasništvo: Gradski, Graf. Zavod Tisk. E. VITALIANI I SIN—Šibenik. Urednik: Milan Radojković Odgov. urednik: Stanislav Vitaliani